

Figuur 3.0

Floris en Christiaan ontvangen Richard de Groot op het kantoor van Floral Innovations. Ze vragen het personeel hen even niet te storen. Na een inleidend informeel gesprekje met een kopje koffie over de businessclub komen ze terzake. Richard geeft aan dat eventplanner Eva in het tweede gedeelte van het gesprek aan zal schuiven. Vervolgens geeft hij Christiaan zijn businesskaartje waarop zijn naam, adres, telefoonnummer en e-mailadres staan. Ook staat daarop het logo van zijn bedrijf dat Nice Fast heet. Christiaan en Richard overhandigen hun kaartje. Richard geeft aan dat zijn mobiele nummer gebruikt kan worden als er werkelijk iets heel dringends aan de hand is en Eva niet bereikbaar is. Ook wil Richard de plannen bekijken zodra er voorstellen zijn en later als er keuzen gemaakt zijn.

Het Japanse bruidspaar is per e-mail bereikbaar voor specifieke vragen. Richard geeft aan dat er gebruikgemaakt kan worden van groot transport van het bedrijf. Ook kan hij bevestigingsmaterialen ter beschikking stellen. Dat gaat van groot tot klein. In het kleinere segment heeft hij bijvoorbeeld tieribs in allerlei kleuren en maten in de aanbieding. Wat betreft de versiering gaat de voorkeur van Richard uit naar een combinatie van klassiek en modern en experimenteel. Omdat zijn bruid uit België komt, waar men door de Franse invloed graag 'tonend' bloemwerk ziet, wil hij graag hebben dat dit ergens gerealiseerd wordt. Het klassieke lijkt hem daarvoor het geschiktst. In de familie van Richard is het traditie dat aan het einde van de plechtigheid aan de moeders een boeket wordt uitgereikt. Dit zou uitgebreid kunnen worden naar het Japanse bruidspaar.

Richard heeft al naar de wensen van Akira en Michiko geïnformeerd en weet daardoor dat ze er prijs op stellen als ook de inspiratie van de Japanse bloemsierkunst ergens voor de dag komt. Hoewel het geen traditioneel Shintohuwelijk betreft dat in een tempel wordt afgesloten, zullen zowel bruid als bruidegom in traditionele kimono verschijnen. De bruid draagt een witte kimono. Evenals in de westerse cultuur geeft dit de maagdelijkheid aan. In de zwarte kimono van de bruidegom is het familieteken verwerkt. Het is niet gebruikelijk dat de bruid bij een kimono een bruidsboeket draagt. Later op het feest zullen bruid en bruidegom in westerse kleding verschijnen. De bruid zal dan een zwarte cocktailjurk dragen en de bruidegom een smoking. Ook in Japan gaat het vaak zo dat de bruid tijdens de huwelijksdag van een kimono naar westerse kledij wisselt. Naast een beperkte groep die in een Shintotempel hun huwelijk laat voltrekken, zijn er tegenwoordig ook steeds meer Japanners die in een kapel in westerse kledij trouwen. De bruid draagt dan een westerse bruidsjurk. De kapel is speciaal voor trouwerijen ingericht en bevindt zich vaak in een partyhotel. Maar in dit geval wil het Japanse bruidspaar hun cultuurgoed op deze belangrijke dag bewust uitdragen via hun kimono's en een aantal Japanse accenten.

Als getuigen van het Japanse bruidspaar treedt een getrouwd stel op dat hen na de huwelijksvoltrekking voortaan met raad zal ondersteunen. Het bruidspaar wil graag dat het bij Japanse bruiloften gebruikelijke kaarsenritueel in het feest voorkomt. Dat betekent dat bruid en bruidegom gezamenlijk met een kaars rondgaan en op iedere tafel een kaars aansteken.

Een bruidstaart en champagne horen ook bij een Japans trouwfeest, maar deze wens valt al samen met die van het Nederlandse bruidspaar. Wat bloemen betreft zijn er niet direct belemmeringen, maar veel Japanners ervaren paarse en witte Eustoma en chrysanten als grafbloemen, dus die liever niet.

Figuur 3.1 Zelfs in het moderne Japan kiezen bruidsparen soms voor een shintowedding. Zowel bruid als bruidegom draagt hierbij een speciale kimono. De plechtigheid bestaat uit vele traditionele handelingen. (Foto: Jan van Doesburg)

De Nederlandse bruidegom is gekleed in een moderne versie van een jacket, de bruid (deze informatie heeft Eva vertrouwelijk om Richard heen gegeven) draagt een klassieke witte bruidsjurk met korte sleep.

Bij het feest zijn naast de wederzijdse ouders en familie en vrienden ook een aantal zakenrelaties aanwezig. Het is een gevarieerd gezelschap.

De familie van Richard behoort tot de upperclass met doorgaans een behoudende klassieke smaak. Maar ook enkele vrienden die kunstenaar zijn en een aantal uitgesproken liefhebbers van moderne kunst zijn uitgenodigd.

Het feest gaat zich over drie dagen uitstrekken. Op dag 1 is er aan het einde van de middag een welkomstparty voor alle gasten in het huis van de ouders van Richard. Ze wonen in een landelijke omgeving in een huis dat qua architectuur sterke binding heeft met de natuur.

Op dag 2 vindt 's morgens om 11 uur de huwelijksvoltrekking plaats in een zaal van museum 'Het Kruidthuijs'. Dit museum stamt uit 1612 en heeft een prachtige zaal die nog geheel origineel in barokstijl is.

Figuur 3.2 Nederlandse klassieke gebouwen worden in het interieur vaak gekenmerkt door een intieme sfeer. In deze barokke zaal van het gemeente huis van 's-Hertogenbosch zie je een aantal kenmerken van de Klassieke Oudheid terug. Het schilderij boven de haard geeft een mythologisch verhaal weer en aan beide zijden ervan zien we op de Grieken geïnspireerde zuilen met een verguld kapiteel. Let ook eens op de fraaie gobelins aan de muur, die zorgen voor veel sfeer in de ruimte. (Foto: René Teunissen)

De ambtenaar van de burgerlijke stand zal hier het huwelijk van beide bruidsparen voltrekken. In de voorbereiding die al een jaar aan de gang is, zijn alle formaliteiten daarvoor vervuld. Na de huwelijksvoltrekking is er een champagneontvangst voor alle gasten en aansluitend een receptie. De champagneontvangst vindt plaats in een ruimte naast de oude zaal. Hier wordt ook de bruidstaart aangesneden. De receptie heeft weer plaats in de ruimte waar het huwelijk voltrokken werd. Na de receptie is er voor iedereen gelegenheid even uit te rusten en zich op te frissen in het tegenover het museum gelegen hotel waar het hele gezelschap zal verblijven.

Om 19.00 uur is het tijd voor het diner dat wordt aangeboden door het Japanse bruidspaar. Hiervoor is het moderne tuinpaviljoen beschikbaar. In deze zaal moet een Japanse sfeer worden gecreëerd. Het diner bestaat uit een keur aan Japanse specialiteiten en wordt door een toprestaurant verzorgd. Hier zullen de Nederlandse gasten kunnen proeven aan gerechten als tempura, tashimi, sushi en delicate tofugerechten op topniveau. Daarbij wordt een heerlijke pruimenwijn en uitstekende sake geschonken.

Figuur 3.3 Japanse gerechten bieden naast een uitgelezen smaak ook een uitgesproken plezier voor het oog. (Foto: Jan van Doesburg)

Op dag 3 is er om 12.00 uur in dezelfde ruimte een diner van het Nederlands/Belgische bruidspaar. Dit zal geheel in het teken staan van slowfood. Dit betekent dat alleen regionale seizoensproducten worden geserveerd. De ingrediënten hebben merendeels een biologische herkomst. Alles natuurlijk wel op topniveau bereid. Men heeft daarvoor een topkok uitgenodigd die op de Nederlands/Belgische grens een toprestaurant heeft. Er worden Nederlandse wijnen geserveerd en bij de gerechten ontdekt men zelfs veredelde hutspot. Het is een 'diner degustation' wat betekent dat er vele kleine gerechtjes worden geserveerd. Zo kunnen de gasten genieten van gerookte paling en nieuwe haring tot Haagse bluf. Ook ontbreken Belgische bieren en paling in 't groen niet. Tijdens dit diner, dat met wat pauzes tot ongeveer 18.00 uur duurt, zullen er vanuit de familie van Richard enige bruiloftssketches worden opgevoerd. Dit is een oude familietraditie. Voor de buitenlanders is voor een vertaling gezorgd.

Van alle festiviteiten wordt een videoregistratie gemaakt. Een van de redenen daarvoor is dat Akira en Michiko na terugkomst in Japan nog een kleine party geven waarop de video getoond wordt. Zo kunnen familie en vrienden die niet naar Nederland konden reizen, alles nog eens meebeleven. Eventplanner Eva onderhoudt de contacten met de videoploeg.

De bruiloft is gepland op woensdag 4 april, donderdag 5 april en vrijdag 6 april. Aanvankelijk had de Golden Week de voorkeur. Dit is de week op de overgang van april naar mei waarin alle Japanners vrij hebben. Dit zou het gemakkelijker maken voor familie en vrienden van het Japanse bruidspaar. In deze bijzondere week vallen twee belangrijke feestdagen en de meeste Japanners zijn dan de hele week of zelfs nog langer vrij. Helaas was het niet mogelijk om de feestlocatie in de Golden Week te reserveren. In Nederland is het dan koninginndag en 1 en 5 mei zodat er ook veel mensen vrij zijn en het museum willen bezoeken. Na goed overleg viel de keuze op begin april.

Voor Floral Innovations komt dit goed uit, want de Golden Week zat heel dicht tegen moederdag aan. Het zou allemaal wel op te vangen zijn, maar nu is het prettiger. Weliswaar is het in het weekend altijd wat drukker in de

zaak, maar dat is niet echt een probleem. Naast het eigen personeel heeft Floral Innovations zo nodig ook nog wel een freelancer achter de hand. Naar de eigen mogelijkheden kijkend stellen Floris en Christiaan vast dat het project qua ruimte in het bedrijf geen problemen oplevert. De versiering kan deels in het bedrijf en gedeeltelijk ter plaatse worden gemaakt. Verder is Floral Innovations goed uitgerust om een grotere versiering aan te kunnen. In de loop van de tijd zijn een aantal grote klassieke vazen en sokkels aangeschaft die uitstekend dienst kunnen doen. Indien nodig wordt er nog een en ander aangeschaft. Enige tijd geleden is met de verzekeringsagent een doorlopende evenementenverzekering afgesloten die het bedrijf tegen de grootste risico's indekt. Christiaan en Floris hebben in het eerste gesprek ook afgetast wat het beschikbare budget is. In eerste instantie is er geen limiet, daar Richard de indruk heeft dat de gevraagde prijs reëel is voor wat hij geleverd krijgt. Van de presentatie van Floris bij de businessclub weet hij dat de kosten van een versiering van deze omvang enkele tienduizenden euro's kan bedragen.

Na het eerste gesprek met Richard en Eva maakt Floris een vervolgspraak om op de versieringslocatie te gaan kijken. Eva is daarbij ook aanwezig. Floris neemt zijn digitale camera mee om wat opnames te maken. Het statige Kruidhuijs ligt in de oude wijk van de stad. Het is omringd door statige historische panden. Maar binnen de omheining bevindt zich een oude tuin waarin het moderne tuinpaviljoen is gevestigd. Normaal gesproken worden hier moderne sculpturen getoond, maar in speciale gevallen is de ruimte ook te huur voor evenementen. De sculpturen worden dan tijdelijk op een andere plaats geëxposeerd. Dit tuinpaviljoen is een mooie heldere neutrale ruimte van glas en naturel hout. De beheerste vormgeving doet denken aan de beroemde Japanse architect Ando Tadao. Het licht in deze ruimte is bijzonder fraai doordat het daglicht op een speciale manier binnenvalt. Voor 's avonds is er een prachtige verlichting die vrij warm van kleur is. Het is mogelijk om objecten extra uit te lichten met een aantal in het plafond ingebouwde spots.

Figuur 3.4 De architectuur van Tadeo Ando is uitgesproken sober en functioneel. (Foto: Sanghyun Lee)

In het hart van het oude gebouw ligt een mooie barokkamer die alleen voor speciale gelegenheden gebruikt wordt. Doordat het bedrijf van Richard een van de grotere sponsors van het museum is, heeft hij het voor elkaar gekregen dat hier de huwelijksvoltrekking plaats mag vinden.

De ruimte wordt gekenmerkt door Griekse en Romeinse bouwelementen als pilaren en frontons. Verder hangen er prachtige gobelins en kroonluchters met echte kaarsen. Op de vloer ligt nog het originele parket.

Er is indirecte verlichting aangebracht die niet storend werkt. De ruimte naast deze grote zaal is eveneens in barokstijl. Het gebouw wordt constant op 20 °C gehouden en de luchtvochtigheid wordt zorgvuldig beheerst vanwege de kunstwerken. Er moet voorzichtig met water worden omgesprongen, zodat de luchtvochtigheid niet te veel stijgt.

Met de airconditioning is extra luchtvochtigheid in redelijke mate te beheersen. In de oude zaal zijn geen directe ophangmogelijkheden. Er mag op geen enkele wijze gespijkerd worden. Uiterste voorzichtigheid is geboden. In het tuinpaviljoen is een harde vloer met afvoerputjes en een metalen balkenconstructie als plafond. Hier is de omgeving dus iets minder kwetsbaar. Een fraaie gang die geheel bestaat uit ramen verbindt de oude zaal met het tuinpaviljoen.

Deze gang is op zonnige dagen wel geschermd tegen de zon.

In alle ruimten kan via de geluidsinstallatie passende muziek ten gehore worden gebracht, maar standaard is het stil in het museum.

Het gebouw is streng beveiligd. Floral Innovations kan alleen tijdens de openingsuren werken. In overleg is 's morgens en 's avonds een kleine uitloop mogelijk. Dan kan een van de medewerkers het alarm anders inregelen. Ook de brandpreventie is streng. Droge materialen moeten worden geïmpregneerd. Dat de kaarsen in de kroonluchter tijdens de huwelijksvoltrekking mogen branden, is een hoge uitzondering.

Men heeft ook een uitzondering gemaakt voor de kaarsenceremonie, maar hier blijft wel iemand van het museum de wacht houden om met een blusapparaat onmiddellijk ingrijpen als het mis dreigt te gaan.

Floris maakt kennis met de directeur van het museum en twee medewerkers die hij voor een aantal zaken mag aanspreken. Er is ook een ruimte van de technische dienst waar hij werkzaamheden kan uitvoeren en materiaal kan opslaan. Wel moet hij er rekening mee houden dat het ook daar altijd 20 °C is. Een van de medewerkers kan technische assistentie verlenen.

Er zijn geschikte werktafels, klinggereedschap en andere gereedschappen.

In het kleine restaurantje van het museum kan een eenvoudige lunch worden geserveerd. Men is ook bereid een eenvoudige maaltijd te verzorgen die snel achter de schermen kan worden genuttigd.

Eva legt ook contact met enkele medewerkers van het bedrijf van Richard de Groot. Het zijn deskundige chauffeurs die graag aan de bruiloft van de baas meewerken en hun hand niet omdraaien voor een moeilijk transport.

Ze beschikken over transportauto's waarin ook wat hogere objecten kunnen worden vervoerd.

Eva verlaat het museum en Floris blijft nog even om het gebouw op zich in te laten werken. In de klassieke ruimte ervaart hij de massieve ruimte-innemende bouw met verschillende schilderijen uit de barok.

Klassieke ornamenten en symbolen geven de ruimte een statig karakter.

Bij de kleuren overheersen houtkleuren, groen-beige gobelins en hier en daar goud. Omdat de kleurweergave op de foto nogal eens kan verschillen van de werkelijkheid meet hij de kleuren met de speciale kleurenwaaier van Bloemenbureau Holland die geïnspireerd is op de grotere kleurenwaaier van de Royal Horticultural Society. Doordat de versieringspatronen consequent terugkeren en de kleuren consequent worden toegepast, is er een grote eenheid in de ruimte.

De gang tussen de klassieke zaal en het tuinpaviljoen is ruimtescheppend. Eigenlijk is het alleen een staalconstructie met glas erin. In het tuinpaviljoen ervaar je duidelijk ruimte-innemende zware muren en ruimtescheppende raamconstructies. Floris maakt een aantal opnames en neemt een folder van het museum mee. Een van de medewerkers geeft hem de plattegrond op schaal waarom hij heeft gevraagd.

Thuisgekomen inventariseert Floris de versieringsobjecten en komt tot de volgende opsomming:

1 bruidsboeket	4 aanbiedingsboeketten voor de moeders
1 exclusieve haardecoratie voor de Japanse bruid tijdens het diner	strooibloemen voor de bruidjes van het Nederlandse paar
speciale corsages voor ouders en getuigen	4 hoofdkransjes voor de bruidsmisjes
corsages voor alle genodigden	4 jonkerstafjes voor de bruidsjonkertjes
4 autoversieringen	versiering van de ruimte waar het huwelijk wordt voltrokken
kleine versiering in de zaal ernaast waar de champagneontvangst is	mogelijke versiering van de gang
versiering van het tuinpaviljoen en eventueel buiten bij de ingang van het museum	kleine aankleding huis ouders Richard voor de welkomstparty
2 bloemstukken in de bruidssuites	

Floris bereidt een presentatie voor waarin hij zo veel mogelijk elementen visualiseert. Hij licht zijn personeel in dat er een opdracht voor een grote versiering aankomt. Hij vertelt daarbij dat hij deze opdracht tevens als ontwikkelproject voor het bedrijf beschouwt. Ze spreken af een avond bij elkaar te komen om het project definitief op te starten. Floris zal op deze avond ter oriëntatie een definitie en analyse van het project geven. Daarna gaan ze aan de slag om ideeën te ontwikkelen. De uiteindelijke uitwerking en keuzen zal Floris zelf maken. Wel zal hij de ideeën van zijn personeel zo veel mogelijk meenemen. Hij denkt ook dat ze hem zullen inspireren. Christiaan en Floris zijn ervan overtuigd dat ze met deze startvergadering een goed draagvlak in hun team kunnen creëren.

In dit hoofdstuk komt onder meer aan de orde:

- het ontwikkelen van veel verschillende ideeën om uit een breed arsenaal te kunnen kiezen;

- het onderzoeken en evalueren van nieuwe mogelijkheden van ondergronden, technieken, materialen en vormgeving om innovatief bloemwerk te ontwikkelen;
- het creatieve ontwikkelproces in de bloemsierkunst.

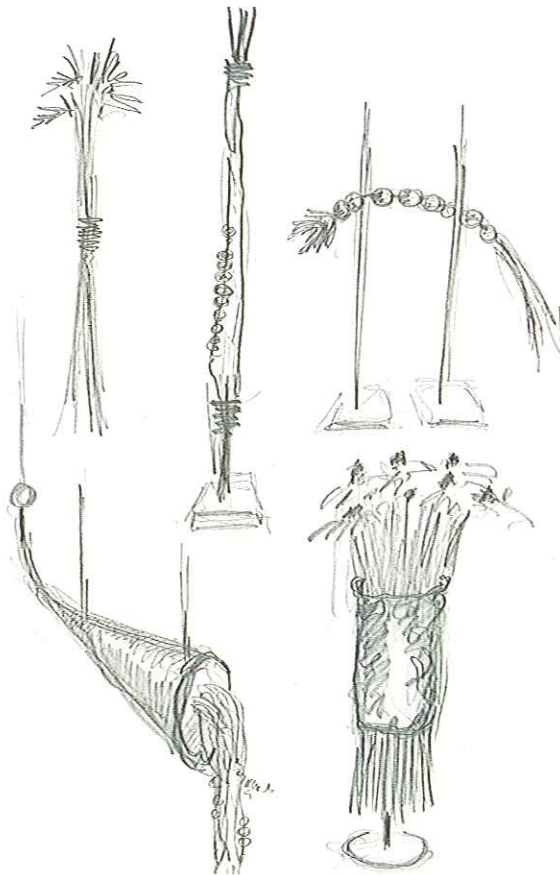
3.1 Opkomende ideeën vasthouden

Zodra je kennismaakt met je opdrachtgever en begint te praten over de order start onwillekeurig ook het proces van ideeontwikkeling. Het is erg belangrijk alle opkomende ideeën vast te leggen. Een klein schetsboekje dat je gemakkelijk bij je kunt houden, bewijst hier uitstekende diensten. Met een eenvoudig schetsje noteer je de inval en maak je in je hoofd weer ruimte. Zo gaat het idee niet verloren.

Die stroom van ideeën komt zeker op gang als je een definitie en analyse gaat formuleren.

Als snel schieten je allerlei mogelijkheden te binnen. Noteer altijd zo veel mogelijk vanaf het eerste begin. Ga niet denken of je iets met het idee kunt doen of niet. Laat je niet hinderen door de vraag of je het idee wel kunt realiseren. Denk nooit dat het niet de moeite waard is. Ieder idee is welkom en van het ene idee komt het andere.

Figuur 3.5 Een blad uit een dummy waarin opkomende ideeën worden vastgehouden om ooit in de realiteit te worden omgezet. (Dummy: Jan van Doesburg)

Belangrijk is dat je uit vele ideeën kunt kiezen, hoe meer hoe liever. Ideeën gaan ook nooit verloren, want ideeën die je bij het ene project niet gebruikt, komen een volgende keer misschien goed van pas. Bij het ene project maak je het 'zaaigoed' voor het volgende. Uit verschillende ideeën ontstaan dikwijls betere combinaties. Om steeds over ideeën te kunnen beschikken, moet je wel in staat zijn voortdurend ideeën te ontwikkelen. Dus als je productieapparaat van ideeën op volle toeren is: stop het dan niet! Laat maar komen, en vooral noteer ze! Het meest verkeerde dat je doen kunt, is snel beslissen wat je gaat doen. Want zodra je beslist hebt wat je gaat doen, stop je het creatieve proces. Je gaat dan over naar het uitwerken van dat éne idee.

Deze werkwijze komt ook tot uiting in het Ontwikkelingschema Projectmatig Bloemwerk dat je in bijlage 1 aantreft. Het schema bouwt voort op het schema in hoofdstuk 4 van ADFA1. In de kolommen Opdrachten binnenhalen, Oriëntatie, Definitie en analyse, en Ideeën ontwikkelen vul je het reservoir met ideeën in. Bij Keuzen maken komen de meest geschikte ideeën uit het reservoir en die ontwikkel je verder. Je zou kunnen zeggen: ze rijpen. Zorg dat het reservoir zo vol mogelijk komt. Alleen dan valt er écht iets te kiezen en levert een project ook veel meer op dan alleen de ideeën voor deze ene gelegenheid. Als je met dit schema leert werken, zul je ontdekken dat het ook te gebruiken is voor allerlei andere creatieve processen. Het helpt je je eigen bloemsierkunst te ontwikkelen en kan je straks ook ondersteunen bij een eventuele Proeve van Meesterschap.

Tot nu toe hadden we het over ideeën die spontaan opkomen. Maar je kunt dat proces ook bewust zelf in gang zetten.

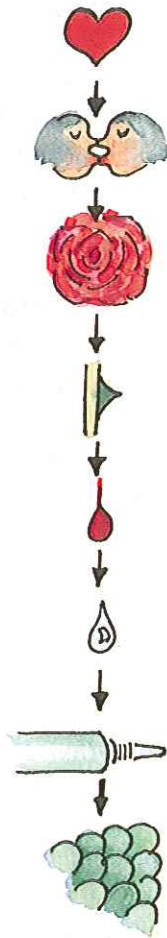
3.2 Standaardoplossingen

Bij ADFA ben je al bezig geweest met ruimteversieringen. Daar kun je bij je ideevorming allereerst aan denken. Je komt dan bij standaardoplossingen die toch heel creatief kunnen worden ingevuld. Allereerst noemen we de werkstukken die direct onder ruimteversiering vallen: wandversiering, vrijstaande versiering, podiumstrook en uitgebreide taferversiering.

Ook plantenarrangementen, guirlande, klassiek en modern stilleven en een aantal kransen, vaas - en schaalarrangementen en boeketten komen in aanmerking. In bepaalde gevallen kunnen ook de autoversiering, bruidsboeket, tijdelijke grafdecoratie en zelfs urnversiering een plaats vinden in een versieringsproject. Productpresentatie helpt je arrangementen op zijn best tot hun recht te laten komen. Maar je mag niet in deze standaardoplossingen blijven steken. Je moet een volgende stap doen. Je moet op een hoger plan zien te komen in je creatieve ideeontwikkeling.

3.3 Creatieve en innovatieve ideeën ontwikkelen

- inspiratiesituatie* Als je een mooi bloemstuk of versiering hebt gemaakt, zeggen toeschouwers vaak verbaasd: 'Hoe kom je op het idee?' Over dat feit – hoe je op het idee komt – gaat het hier. Vele ideeën komen spontaan op. Maar als je erover nadenkt, weet je dat je het ene moment creatiever bent dan op het andere. Wanneer draait jouw ideeënmotor op zijn best? Als je met bloemen aan het werk bent? Als je in bloemsierkunstboeken zit te neuzen? Bij een tentoonstelling van bloemsierkunst of een examenwerkepositie? Of als je in je aantekeningen zit te kijken? Bij een expositie van moderne kunst? Als je aan het hardlopen bent? Als je in bad zit? Als je aan het stappen bent? Als je op reis bent? Iedereen heeft zo zijn eigen optimale inspiratiesituatie. Frappant is dat voor veel mensen het begin van de dag, als de geest nog fris is, heel vruchtbaar is. Om op ideeën te komen kun je jouw optimale inspiratiesituatie bewust opzoeken.
- ideeënmachine* Je kunt spontaan op ideeën komen, maar ook je ideeënmachine in gang zetten. Zodra je ideeën creatief en innovatief moeten zijn, moet je vaste denkpatronen doorbreken. Creatief zijn betekent dat je tot nieuwe, innovatieve oplossingen weet te komen. Om dat te laten lukken, moet je je brein dwingen andere wegen te volgen dan normaal. Dat afdwingen van creatieve ontwerpen kent een aantal aspecten. Allereerst moet je creatief waarnemen. Veel dingen lijken logisch en vanzelfsprekend, maar blijken als je er op een andere manier naar kijkt heel andere en verrassende kanten te hebben. Een belangrijk element is dat je je ergens op concentreert. Richt je aandacht eens op de geuren die je op dit moment waarneemt in de ruimte waar je nu zit, of doe je ogen dicht en concentreer je op alle geluiden die je hoort, of doe je ogen dicht en tast je omgeving eens af. Je hebt nu ongetwijfeld al meer waargenomen dan wanneer je gewoon op deze plek had gezeten. Zoals we al benadrukten, is uitstel van je oordeel van wezenlijk belang. Zodra je oordeelt, stop je de creatieve denkketen. Verder is het belangrijk dat je flexibel kunt associëren. Dit betekent dat je gemakkelijk en onbekommerd verbindingen tussen woorden en begrippen legt. Een voorbeeldje: je begint bij het woord pook. Dan komt er bijvoorbeeld de volgende keten op gang: pook, bloemsierkunstmagazine, interieurbladen, modern interieur, design, strak en overzichtelijk, calla, bruidswerk, bridy, scepter, koning, kroon, sieraad, horloge, wijzers, pijlen enzovoort.

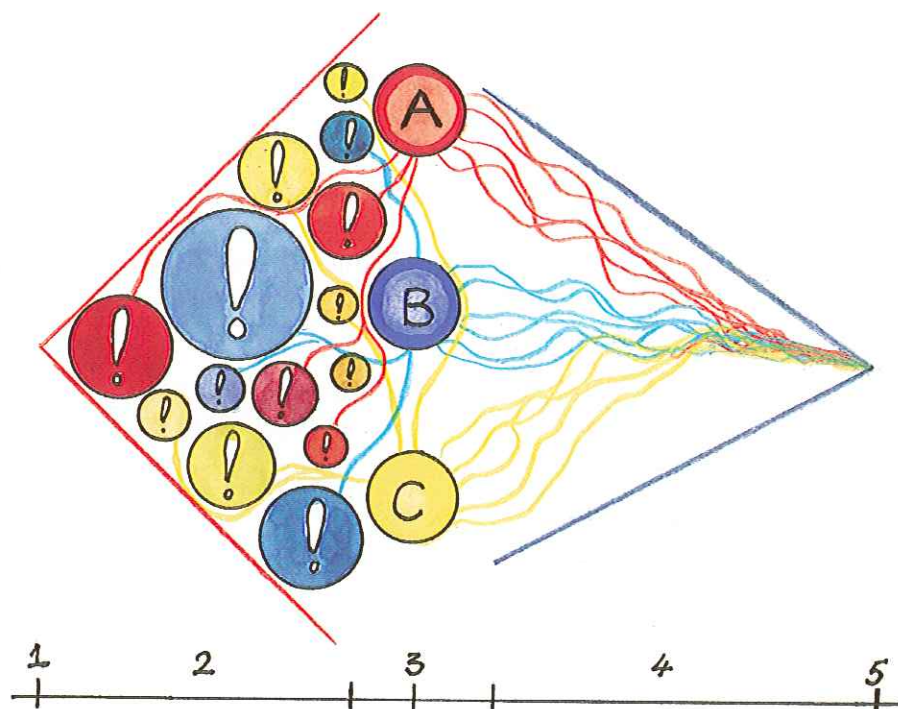

Figuur 3.6 Een oefening in creatief denken. Het startpunt is hier -hart-. Vervolgens gaat het van hart naar liefde, roos, doorn, druppel bloed, druppel lijm en vervolgens het lijmen van blaadjes. Het is vanzelfsprekend dat je talloze andere (creatieve) ketens kunt maken startend vanuit -hart-. (Tekeningen model: Jan van Doesburg)

divergeren

Het is ook belangrijk dat je kunt divergeren. Dat betekent het doorontwikkelen van ideeën, steeds meer, steeds verder. Op een gegeven moment zul je merken dat je over de drempel van het bekende komt. Aanvankelijk ontwikkel je vrij voor de hand liggende ideeën. Door jezelf op allerlei manieren te dwingen op dit onderwerp nog meer ideeën te ontwikkelen ga je op een gegeven moment het niemandsland in. Je gaat buiten de bestaande kaders. Nu worden de ideeën origineel en mogelijk innovatief. In dit hoofdstuk houden we ons vooral met divergerend denken bezig. De kunst is om zo veel mogelijk ideeën te ontwikkelen. In hoofdstuk 4 gaan we de ideeën selecteren en spitsen we ons toe op enkele voor deze situatie bruikbare uitgangspunten. We spreken dan over convergerend denken.

convergerend denken

Figuur 3.7 Dit model geeft het creatieve denkproces weer. 1= het startpunt: ik wil een versiering gaan maken. 2= divergerend denken: op allerlei manieren zo veel mogelijk ideeën ontwikkelen. 3= op een gegeven moment wordt duidelijk dat een aantal ideeën verwantschap met elkaar hebben. Deze kunnen geclusterd worden tot prototypes (A,B,C) 4= convergerend denken: de prototypes kunnen nog wat verbreed worden, maar steeds meer vindt verstrengeling van ideeën plaats en spits je je toe op het uiteindelijke resultaat. 5= het resultaat. (Tekening en model: Jan van Doesburg)

verbeeldingskracht-
brainstormen

Bij dit alles is het belangrijk dat je over verbeeldingskracht beschikt. Dat betekent dat je als het ware iets ziet, voelt of ruikt, terwijl het niet aanwezig is. Het vermogen om goed te kunnen brainstormen is een ander element. Er zijn vele manieren om dat te doen. Het flexibel associëren dat we eerder bespraken, is er een van. De brainstorm wordt flink versterkt als je het met een groepje doet.

3.4 Denkprikkels als startpunt voor ideeontwikkeling

In deze paragraaf krijg je denkprikkels die je voor je ideeontwikkeling als startpunt kunt gebruiken. Soms hebben ze met praktische insteken te maken, een andere keer zijn het vormgevingsideeën.

Decoratieve insteek

De term 'decoratieve insteek' is je al bekend van DFA1. Bij decoratief schikken gebruik je plantendelen als bouwstenen. Een door de mens bedacht idee staat centraal. Soms lijkt het er op dat die vorm ook met andere materialen kan worden gerealiseerd. Hierbij kun je bijvoorbeeld denken aan meetkundige figuren. De gekozen vormen kunnen ontleend worden aan het gebouw of er juist mee contrasteren. Deze decoratieve meetkundige vormen kunnen geheel of gedeeltelijk uit plantaardig materiaal bestaan.

Decoratief hoeft zich niet tot meetkundige figuren te beperken. Ieder bloemwerk dat niet vanuit de natuurlijke groei start, is decoratief te noemen. Denk daarom ook aan sculptuurachtige composities en vlakken. Bij de definitie hebben we het gebouw geanalyseerd aan de hand van grondvormen. Hier ligt een relatie met decoratieve meetkundige bloemwerken. Het is goed mogelijk daar iets passends mee te maken, maar het is niet slim de architectuur in bloemen na te bouwen. Dit geeft snel een soort valsheid. Zoek het eerder in een subtiële relatie. Of je moet dat valse heel bewust willen natuurlijk. Je mag jezelf immers altijd de vraag stellen 'waarom niet?'

Figuur 3.8 Van bloemen en bladeren is een cilinder met bol gebouwd: een duidelijke decoratieve versiering. In dit geval contrasteert het arrangement met de omgeving die rechthoekige vormen laat zien. (Tekening: Jan van Doesburg)

Vegetatieve insteek

Ook deze term is je al bekend vanuit DFA1. Bij vegetatieve bloemsierkunst is de vormgeving gebaseerd op de plantengroei. Groeiwijzen, milieu en seizoen bepalen de ordening van het plantaardige materiaal.

Het respecteren van de eigen vorm van bloemen en planten staat hier centraal. De inspiratie uit de natuur kan in een zelfbedachte vorm worden uitgewerkt aan de hand van thema's als:

- bloemenweide;
- begroeide muur;
- binnendringende natuur;
- haag;
- relatie binnen-buiten;

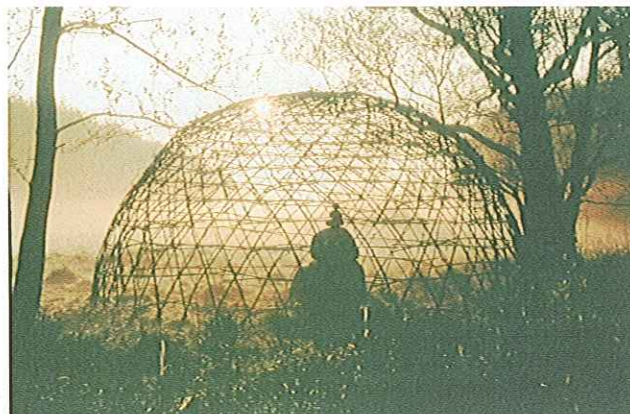
- oerwoud;
- bos;
- hooihoop;
- bloembollenveld.

Figuur 3.9 Bij een vegetatieve versiering staat het natuurlijke voorop. In een ruimte kunnen als het ware objecten groeien. (Tekening: Jan van Doesburg)

Heel inspirerend zijn hier beelden van Land Art kunstenaars als Andy Goldsworthy. Zijn werk is niet direct vegetatief te noemen, maar de relatie tussen zijn vormgeving en de natuur is bijzonder sterk. Hij werkt met wat de natuur direct aangeeft. Hij zoekt naar wat met het materiaal mogelijk is en welke mogelijkheden er ter plaatse zijn. Hij laat de eeuwige verandering zien. Het materiaal dat hij uit de natuur haalt en verwerkt, keert er naderhand vaak ook weer in terug. Werken met en in de natuur dus. Naast Andy Goldsworthy zijn er nog meer kunstenaars die zich in deze geest met vormgeving met natuur bezighouden. Kijk op het internet maar eens bij

afbeeldingen (google) en zoek naar Land Art. Dan komt er een ware lawine van plaatjes op je af die je een ware inspiratiekick geven.

Figuur 3.10 Kunstwerken van Land Art kunstenaars kunnen heel inspiratief zijn. Hier een werk van Chris Drury uit 1993 met de titel Covered Cairn. Het werk is opgebouwd uit takken van de hazelaar en wilg, en stenen. Het werk van Chris Drury biedt vele aanknopingspunten om bloemsierkunstig mee door te gaan. (Foto: Chris Drury)

Historische insteek

Dit is een insteek waar nogal wat kennis voor vereist is. De historische insteek moet namelijk wel juist zijn. Zeker als het een oud gebouw is, vraagt het studie om erachter te komen hoe dit gebouw in zijn ontstaanstijd zou zijn versierd. Het kan wel heel inspirerend zijn om deze insteek te nemen. Ook bij gebouwen uit de 20^e eeuw kan het tot iets bijzonders leiden. Een gebouw uit de jaren vijftig met een jaren vijftig versiering? In oude vakboeken of magazines is nog wel op te sporen hoe men toen versierde. Denk naast bloemen ook aan planten uit een bepaalde tijd. In het geval van de jaren vijftig komen misschien wel rotan bloemenstandaards met Monstera, bromelia's en Ficus voor de dag. Zeker omdat we nogal eens met retro-invloeden te maken hebben is het interessant om te weten hoe men de bloemenaankleding aanpakte in die tijd. Voor gebouwen met een recente bouwdatum geldt de actuele bloemsierkunst van dit moment als historisch juist.

Traditionele insteek

Hier bedoelen we het repertoire dat vaak gebruikt wordt. We denken hierbij aan strokenversiering, kegelvormig en bolvormig uitgestoken bloemwerken, biedermeiers, kransen en eenvoudige guirlandes. Met het traditionele repertoire is tamelijk snel een versiering te plannen die door een vrij breed publiek wordt gewaardeerd. Innovatief is het duidelijk niet.

Kleurinsteek

Hier hebben we een belangrijke inspiratiebron te pakken. De kleurenanalyse geeft al hints in welke richting je het kunt zoeken. Fantaseer ook eens langs de lijn van de zeven kleurcontrasten van Itten die je al kent van DFA1:

- kleur-tegen-kleurcontrast;
- licht-donkercontrast;
- koud-warmcontrast;
- complementair contrast;

- simultaan contrast;
- kwaliteitscontrast;
- kwantiteitscontrast.

Je kunt de contrasten hier toepassen met de kleuren van het gebouw en in de onderlinge combinatie van de bloemen. In dit rijtje past vanzelfsprekend ook de alom gewaardeerde ton sur toncombinaties. Naast deze verstandelijke benadering is het raadzaam vooral intuïtief op kleur te reageren.

Wat zegt je gevoel? Welke stemming wil je uitdrukken? Om welke kleuren vraagt de gewenste sfeer?

Archetypische insteek

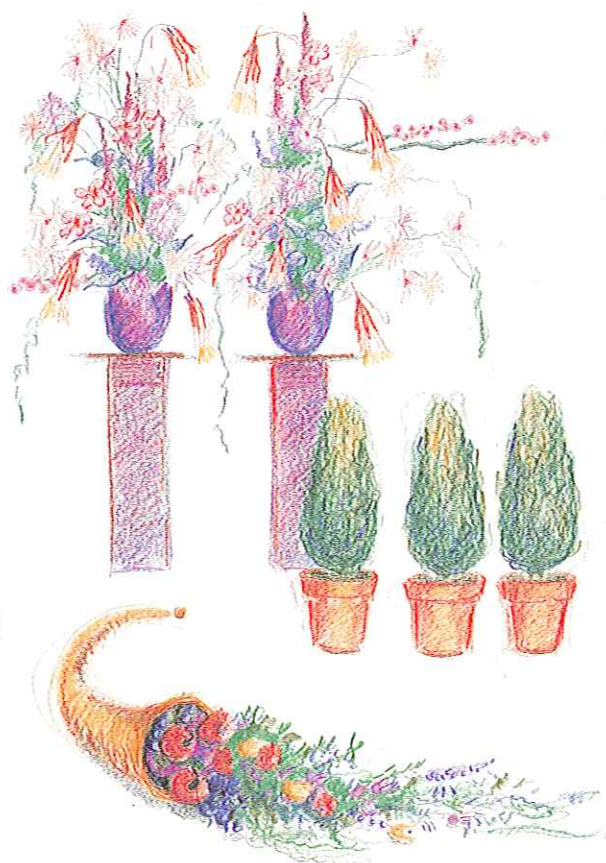
Bij standaardoplossingen zagen we dat voor de gewonere oplossingen vaak naar bekende bloemwerken voor ruimteversiering wordt teruggegrepen. We kunnen echter ook op niet-traditionele wijze naar de basistypen van bloemwerk kijken en er een creatieve invulling aan geven. In ieder geval kunnen ook deze basisvormen of archetypen een goed startpunt vormen voor een vruchtbare ideeontwikkeling. Tot die basisbloemwerkversieringen behoren onder meer deze klassieke uitgangspunten:

- vaasvulling;
- stilleven;
- guirlande;
- festoen;
- krans;
- mand;
- strooibloemen;
- lover;
- kroon;
- planten in pot;
- hoorn des overvloeds.

Het is een uitdaging deze klassieke vormen ook eens eigentijds te interpreteren.

Er zijn ook archetypen van versieringen die niet direct met bloemwerk te maken hebben, maar wel verrassende resultaten opleveren als je er een bloemeninterpretatie aan geeft. Hier volgen er enkele:

- zuil;
- totempaal;
- fontein;
- sculptuur;
- mobiel;
- oogstboom/meiboom;
- tapijt;
- vlag;
- vaan;
- erepoort;
- waaier.

Figuur 3.11 Met voor de hand liggende versieringsvormen als vaasvulling, planten en hoorn des overvloeds zijn ook mooie resultaten te bereiken. (Tekening: Jan van Doesburg)

Figuur 3.12 Bij een van de prinselijke huwelijken werd door Zuidkoop een prachtig bloementapijt gemaakt: in een historische ambiance een welgekozen bloemsierkunstvorm. Het tapijt bood tevens een mooie achtergrond voor alle foto's die werden gemaakt. (Foto: Zuidkoop)

Insteek stijlen en sferen

Uit een definitie en analyse springt meestal al een stijl of sfeer naar voren. Maar je kunt ook bewust langs andere lijnen fantaseren. Denk eens aan insteken als klassiek, exotisch, fun, natuurlijk en design.

Insteek plantendelen

Bij vormgeving met planten gebruik je alle delen van de plant: bloemen, bladeren en vruchten, maar ook wortels, bollen, knollen, stengels en zaden. Je kunt eens één van deze onderdelen als uitgangspunt nemen. Maar bedenk dat je ook met complete levende planten heel mooi kunt versieren.

Insteek technieken

Tegenwoordig wordt er graag met vormgevende technieken gewerkt. Er wordt ook wel over ontstaansvormen gesproken. Denk aan weven, vlechten, knopen, binden, samenpersen en lijmen. Het werken met deze technieken kan weer een uitgangspunt vormen voor de ideeontwikkeling. Bij ADFA heb je er al kennis mee gemaakt.

Insteek symbolen en logo's

Vaak willen bedrijven wel iets met deze insteek. Maar het is een beetje té eenvoudig om het zondermeer in bloemen na te bouwen. Wel kan het inspiratie opleveren om iets geraffineerds mee te doen.

Insteek ornamenten

Ornamenten zijn sterk sfeerbepalend. Bloemwerk heeft vaak ook een ornamentele werking. Zorg dat de aanwezige ornamenten en de ornamenten die jij creëert elkaar stimuleren en niet aanvechten.

Figuur 3.13 Uit de analyse van het gebouw kunnen ornamenten als interessante elementen naar voren komen. Het is dan verleidelijk deze ornamenten als model voor een stuk versiering te nemen. Het 'nabouwen' van ornamenten of stukjes architectuur leidt echter maar zelden tot een goed resultaat. Meestal heeft het de voorkeur om door een afwijkende vormgeving in het bloemwerk zowel ornament als bloemen in hun eigen waarde tot werking te brengen. Vergelijk op deze afbeelding de twee verschillende manieren van versiering in relatie tot een ornament. (Tekening: Jan van Doesburg)

Thema's

Een thema is een uitstekend middel om je vormgevingsfantasie te prikkelen. In feite is de opdracht van de klant op zich al een thema. Soms kun je het hele gebeuren onder één thema samenvatten. Af en toe komen de thema's uit de personen: Flowerpower, Exhibitionisme, Multiculti, Bescheidenheid, Puur Natuur, Glamour. Soms uit de gelegenheid: Snoepfeest, Presentatie-event, Familiefeest, Gouden Feest, Vuurwerk. Maar ook aan de ruimte kun je thema's verbinden: Utopia, Tempel, Florale Metamorfose. Zo zijn er nog talloze te verzinnen.

Harmonie of contrast?

Je kunt meegaan in wat het gebouw aangeeft, maar je kunt dat ook bewust niet doen, zodat gebouw en versiering door hun verschillen ieder op zich sterker tot hun recht komen. Enkele van die contrasten kunnen zijn:

- technisch - organisch;
- modern - klassiek;
- open - dicht.

Als je daarentegen in harmonie gaat werken - bijvoorbeeld een klassieke versiering in een oud gebouw - dan vindt er sterke versmelting plaats.

Accent of metamorfose?

Als je ruimte hebt, kun je ermee doen wat je wilt. Je kunt heel subtiel een aantal florale accenten aanbrengen door hier en daar heel bewust een welgekozen bloemwerk te plaatsen. Maar je kunt ook de ruimte totaal veranderen waardoor je je in een heel andere omgeving waant. Tussen deze twee uitersten liggen talrijke mogelijkheden.

Je ziet het: mogelijkheden te over om tot creatieve ideeën te komen.

Nr.	Omschrijving stap/taak	Bewijs	Aandachtspunten portfoliogesprek	Mogelijke stappen naar bewijs
3.1	Ontwikkelen ideeën	Laat met eenvoudige schetsen tien karakteristiek verschillende ideeën voor je versiering zien.	Licht je ideeën toe.	Zoek of verzin een versieringsproject. Laat met eenvoudige schetsen tien karakteristiek verschillende ideeën voor deze versiering zien.